

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 28.

OLASZ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Általános útmutató

A javító tanár egyértelmű jelekkel, piros tollal javít: a jó megoldásokat kipipálja; a nem elfogadható megoldásokat aláhúzza; a hiányzó megoldásokat hiányjellel jelöli.

Olvasott szöveg értése

- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.
- Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.
- A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk *érthetetlen* a válasz.
- Minden részfeladatra egy pont adható. Plusz pont vagy fél pont nem adható!

Compito 1 (10 punti)

1. F
2. A
3. M
4. G
5. D
6. H
7. L
8. B
9. I
10. E

Compito 2 (9 punti)

11. V
12. V
13. F
14. F
15. V
16. F
17. F
18. F
19. F

Compito 3 (11 punti)

20. ingredienti
  21. equilibrio
  22. frutto
  23. piatto
  24. perfetta
  25. acqua
  26. aggiungendo
  27. formaggio
  28. successo
  29. sapore
  30. pasta
-

Nyelvhelyesség

- A nyelvhelyességi vagy helyesírási szempontból hibás megoldás nem fogadható el.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.

Compito 1 (8 pont)

1. per
2. all’/nell’
3. a/ad
4. da/di
5. in
6. in
7. per
8. delle

Compito 2 (9 pont)

9. ero venuto
10. c’era
11. girava
12. l’avrebbero fatta
13. sapevo
14. ho creduto
15. è
16. venivo
17. era mai stato

Compito 3 (7 pont)

18. Qual
19. li/Li
20. quello
21. cui
22. me ne
23. mi
24. Ci

Compito 4 (6 pont)

25. proposta
26. mancanti
27. soggiorno
28. date
29. riproduzione
30. rispondendo/rispondere

Hallott szöveg értése

- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, a megoldásra nem lehet pontot adni.
- A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk *érthetetlen* a válasz.

Compito 1 (8 pont)

1. Enzo Ferrari è riuscito a collegare design, sport e velocità.
lusso
2. Enzo Ferrari ha confessato: “La vettura più importante sarà la prossima.”
vittoria
3. La Vespa è pratica da guidare indossando anche la giacca.
gonna
4. Il nipote di Alfonso Bialetti ha trasformato la moka in un successo mondiale.
figlio
5. Adriano Olivetti ha inventato la macchina per scrivere piegabile.
portatile
6. La sua azienda occupava 3600 dipendenti.
36mila /36.000/ trentasei mila
7. Gli architetti chiamati da Olivetti hanno progettato interi condomini per i dipendenti.
quartieri
8. Nella biblioteca della sua fabbrica si potevano consultare i volumi dopo i turni di lavoro.
durante

I visionari che hanno fatto la storia

I grandi sognatori, capaci di guardare lontano e innovare seguendo il loro istinto e la loro intuizione, hanno sempre avuto un ruolo fondamentale nella storia del *made in Italy*.

Cominciamo la rassegna con **Enzo Ferrari**, un sognatore che ha saputo coniugare lusso, sport e velocità trasformando la sua azienda in un impero, e quel cavallino rampante in uno dei simboli del Made in Italy nel mondo. Lui stesso ha confessato: «Spesso mi chiedono quale sia stata la vittoria più importante di una macchina della mia fabbrica e io rispondo sempre così: la vittoria più importante sarà la prossima».

Un altro visionario che ha rivoluzionato le vite degli italiani con un mezzo di trasporto è stato **Enrico Piaggio**, l'ingegnere che ha sognato e creato la Vespa. La forza della visione di Piaggio è stata quella di progettare un ciclomotore diverso da tutti gli altri, che non richiedesse la scomoda guida a cavalcioni, pratico da guidare indossando anche la gonna.

La forza delle grandi idee imprenditoriali è questa: generare abitudini collettive di massa. Così fece **Alfonso Bialetti**, che mise a punto quella rivoluzionaria invenzione chiamata moka, poi trasformata dal figlio Renato in un successo mondiale da un milione di pezzi l'anno.

Adriano Olivetti, ideatore della prima macchina per scrivere portatile, mentre lanciava sui mercati internazionali un'impresa da 36mila dipendenti, metteva a punto un progetto culturale, sociale e politico in anticipo sui tempi. Basti pensare che negli anni Cinquanta Olivetti chiamava architetti famosi a progettare interi quartieri per i dipendenti, artisti a dipingere le sale riunioni, musicisti a dirigere concerti per gli operai, creava in fabbrica una biblioteca da 50mila volumi consultabile durante i turni di lavoro. Le sue idee le formulò così: «La fabbrica non può guardare solo all'indice dei profitti. Deve distribuire ricchezza, cultura, servizi, democrazia. Io penso la fabbrica per l'uomo, non l'uomo per la fabbrica».

(<http://www.corriere.it/native-adv/ferrarispumante-longform01-il-coraggio-di-sognare.shtml>)

Compito 2 (8 pont)

- 9. F
- 10. V
- 11. F
- 12. V
- 13. V
- 14. F
- 15. V
- 16. V

La vita e i giochi dei bambini romani

Gli antichi scrittori Romani ci informano che una buona moglie era quella che preferiva non uscire, ma restare a casa. Qui avrebbe potuto dedicare il suo tempo alla famiglia e alle faccende domestiche come ad esempio educare i figli e filare la lana.

Ma non mancano le sorprese: in tenera età non c'era molta differenza tra maschi e femmine. I giochi delle bambine romane erano infatti quasi gli stessi dei loro coetanei maschietti: giocavano a palla e col cerchio. Inoltre alcune bambine romane, quelle più ricche e benestanti, avevano anche la possibilità di giocare con delle bambole grandi più o meno la metà delle attuali Barbie di cui erano per così dire le antenate.

Anche per quanto riguarda le scuole non c'erano tante differenze. Bambine e ragazze andavano a scuola insieme ai maschi, ma solo fino all'età ritenuta giusta per sposarsi: allora interrompevano gli studi e si dedicavano al marito e alle faccende di casa.

Sorprendentemente i giocattoli ed i giochi nell'antica Roma erano molto simili a quelli di oggi. Giochi e giocattoli si basavano spesso sulle attività quotidiane della vita reale e imitavano situazioni in cui ci si poteva trovare ogni giorno. Le bambine giocavano con le bambole, che potevano essere fatte di legno, stracci, cera, avorio e terracotta. I ragazzi invece, giocavano con spade di legno fingendo di essere soldati. Ragazzi e ragazze giocavano con piccole statuette che riproducevano persone o animali.

Si giocava a nascondino, a palla ed anche con i giochi da tavolo. Uno di questi era molto particolare e quasi misterioso, in quanto non si è riuscito a capire bene come funzionasse. Sebbene non sappiamo esattamente quali fossero le regole del gioco, sappiamo che parte di questo gioco da tavolo consisteva nel mettere in fila delle lettere: doveva quindi trattarsi di un gioco simile al moderno Scarabeo. Un altro gioco da tavolo, chiamato *latrunculi* (dalla parola latina *latrus* che significa servo o soldato) era molto simile agli scacchi ed era giocato con una scacchiera e delle piccole pedine.

(<http://www.pompeitaly.org/it/junior/pompei-junior-bambini-romani>)

Compito 3 (8 pont)

- 17. sale da gioco /sala da gioco
- 18. Croazia
- 19. 150
- 20. internazionali
- 21. perfetto
- 22. assicurazione (medica)
- 23. straniero
- 24. ufficio

Un metodo economico per fare le vacanze

Se vuoi girare il mondo, ma non hai soldi, la soluzione è lavorare all'estero per un periodo, facendo mestieri che permettano di guadagnare il necessario per potersi mantenere.

Ecco le occasioni da cogliere al volo:

Croupier

Per diventarlo basta frequentare un corso per pochi mesi, per esempio a Roma o a Milano. Si lavora 4-5 giorni alla settimana in casinò, in sale da gioco oppure su navi da crociera, soprattutto di notte. In Inghilterra lo stipendio oscilla tra le 1.000 e le 1.500 sterline al mese, mance comprese. Molte chance anche in Svizzera e in Croazia.

Barista

Deve sapere l'inglese a menadito. Su Internet si possono acquistare videocorsi oppure frequentarli. Guadagni? Dai 70 ai 150 euro a serata e circa 900 euro mensili. Quelli che fanno giochi acrobatici mentre preparano i cocktail arrivano ai 2 mila euro al mese.

Volontario

Se vi interessano le cause sociali e umanitarie, i lavori part-time o a tempo determinato presso le associazioni internazionali sono frequenti.

Impiegato su nave da crociera

Occorre essere iscritti alle liste della gente di mare presso le capitanerie di porto, dopo aver frequentato corsi di formazione obbligatori. Essenziale conoscere e parlare un inglese perfetto. Sono richiesti dai contabili al personale per i casinò, dall'assistente all'infanzia, agli esperti di fitness. Di solito gli stipendi stagionali comprendono vitto, alloggio e assicurazione medica.

Disc jockey

Non basta un pc per mixare e produrre brani originali, bisogna avere anche la strumentazione necessaria per esibirsi. Un dj può lavorare senza problemi in un paese diverso da quello di origine; anzi, a volte può rappresentare un fattore vincente l'essere straniero. Oltre che in discoteca, è una figura richiesta in club, bar o feste.

Nomade digitale

Con un pc portatile connesso alla rete, il web è il nostro ufficio ovunque. Non occorre essere degli informatici o dei programmatori per poter sfruttare le opportunità degli strumenti digitali.

(<http://www.donnamoderna.com/news/i-nostri-soldi/come-viaggiare-senza-soldi-lavoro>)

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
24	30
23	29
22	27
21	26
20	25
19	24
18	22
17	21
16	20
15	19
14	17
13	16
12	15

Feladatpont	Vizsgapont
11	14
10	12
9	11
8	10
7	9
6	7
5	6
4	5
3	4
2	2
1	1
0	0

Az íráskészség értékelése

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és a szöveg hosszúsága	4
Szókincs, kifejezésmód	4
Nyelvhelyesség, helyesírás	4
Összesen	12

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján 0 pont, akkor nem értékelhető a többi szempontok alapján sem, azaz az összpontszám is 0.

Az értékelési szempontok kifejtése

Tartalom és a szöveg hosszúsága

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta őket; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat az emelt szintnek megfelelő igényességet és változatosságot mutat-e.

Nyelvhelyesség, helyesírás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy a mondatstruktúrák és a nyelvtani struktúrák tekintetében mennyire igényes a szöveg nyelvhasználata.

Értékelési skála (első feladat)

Tartalom és a szöveg hosszúsága

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat.</p> <p>Valamennyi irányító szempontot megfelelően dolgozta ki.</p> <p>A szöveg nem rövidebb, mint a megadott hosszúság.</p>	<p>A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat.</p> <p>Az irányító szempontok közül egyet vagy kettőt megfelelően dolgozott ki, a harmadikat csak részben.</p>	<p>A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat.</p> <p>Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a harmadikat egyáltalán nem; illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.</p>	<p>A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat.</p> <p>Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak egyet vagy kettőt részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem.</p>

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 225 szót**, *A feladat teljesítése* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A feladat teljesítése szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **60 szónál rövidebb**.

Szókincs, kifejezőmód

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, választékos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.</p>	<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra.</p> <p>A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a szöveg megértését.</p>	<p>A szöveget kevésbé változatos szókincs és a szinthez képest egyszerűbb nyelvhasználat jellemzi.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik igényes nyelvhasználatra.</p> <p>Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként nehezíti a mondanivaló megértését is.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti a szöveg megértését.</p>

Nyelvhelyesség, helyesírás

4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
<p>A szöveget igényes nyelvhasználat jellemzi, a vizsgázó változatos és igényes nyelvtani szerkezeteket használ, mondatszerkesztése is igényes.</p> <p>A szöveg hibátlan, vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.</p>	<p>A vizsgázó törekszik igényes nyelvtani szerkezetek használatára és az igényes mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba vagy egy-két, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A vizsgázó egyszerű nyelvtani szerkezeteket használ, és nem törekszik igényes mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló, vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szöveget nem a szintnek megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani szerkezetek és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi.</p> <p>A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló és több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és a szöveg hosszúsága	6
Szövegalkotás	2
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvhelyesség, helyesírás	5
Összesen	18

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és a szöveg hosszúsága* szempont alapján 0 pont, akkor nem értékelhető a többi szempontok alapján sem, azaz az összpontszám is 0.

Az értékelési szempontok kifejtése

Tartalom és a szöveg hosszúsága

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó hogyan valósította meg a kommunikációs célt; hány irányító szempontra tért ki, milyen mélységben tárgyalta őket, mennyire sikerült a témát tágabb kontextusba helyezni és érvekkel alátámasztania véleményét; megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

Szövegalkotás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy logikus-e az irányító szempontok, az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése; megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés és befejezés; hogy a vizsgázó hogyan alkalmazza a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által használt szókincs megfelel-e a témának, a szituációnak és a közlési szándéknak; hogy a szóhasználat az emelt szintnek megfelelő igényességet és változatosságot mutat-e.

Nyelvhelyesség, helyesírás

Ezen a szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak; hogy a mondat szerkezetek és a nyelvtani struktúrák tekintetében mennyire igényes a szöveg nyelvhasználata.

Értékelési skála (második feladat)

Tartalom és szöveg hosszúsága

6 pont	5–4 pont	3–1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Mind a négy irányító szempontot megfelelően dolgozta ki. A szöveg nem rövidebb, mint a megadott hosszúság.	A vizsgázó többnyire megvalósította a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül kettőt megfelelően dolgozott ki, a másik kettőt csak részben (5 pont), illetve egy irányító szempontot megfelelően, a másik hármat csak részben (4 pont).	A vizsgázó részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, ezen kívül még egyet részben, a másik kettőt egyáltalán nem, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 375 szót**, *A feladat teljesítése* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.
A feladat teljesítése szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **100 szónál rövidebb**.

Szövegalkotás

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok, érvek elrendezése logikus. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit, koherens szöveget hozott létre. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű, sok a gondolatismétlés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt összefüggéstelen mondatokból áll.

Szókincs, kifejezőmód

5–4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő választékos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a szöveg megértését.	A szöveget kevésbé változatos szókincs és a szinthez képest egyszerűbb nyelvhasználat jellemzi. A vizsgázó nem törekszik igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként nehezíti a szöveg megértését is.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti a mondanivaló megértését.

Nyelvhelyesség, helyesírás

5–4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget igényes nyelvhasználat jellemzi, a vizsgázó változatos és igényes nyelvtani szerkezeteket használ, mondat szerkesztése is igényes. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz.	A vizsgázó törekszik az igényes nyelvtani szerkezetek használatára, az igényes mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba vagy egy-két, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani szerkezeteket használ, nem törekszik igényes mondat szerkesztésre. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A szöveget nem a szintnek megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani szerkezetek és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését nem befolyásoló és több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.